

Kunden og BIR

Veileder til forskrift om håndtering av avfall fra husholdning

Innhold

Om BIR.....	3
Formålet med veiledningen.....	4
Veiledningens oppbygning.....	4
Kapittel 1: Innledende informasjon.....	5
Formål og virkeområde.....	5
Definisjoner.....	5
Kapittel 2: Kommunens ansvar.....	8
Om kommunens ansvar.....	8
Spesielt om enerett og krav til samtykke.....	8
Kapittel 3: BIRs plikter.....	10
Innsamling av husholdningsavfall.....	10
Oppsamlingsenheter, returpunkt, gjenvinningsstasjoner mv.....	10
BIRs veilednings- og informasjonsansvar.....	12
Avgrensning mot investering i og drift av avfallssystemer.....	12
Kapittel 4: Abonentens og kundens plikter.....	13
Abonentens/kundens bruk av tjenesten.....	13
Plikt til å betale avfallsgebyr.....	14
Veiledning for håndtering av oppsamlingsenheter.....	17
Abonentens ansvar for oppsamlingsenheten.....	18
Hjemmel for særlige retningslinjer eller avtaler knyttet til bossug, nedgravde fellesløsninger og lignende.....	19
Kapittel 5: Teknisk informasjon.....	20
Krav om renovasjonsteknisk plan.....	20
Kjøring på privat vei.....	20
Kapittel 6: Administrative bestemmelser.....	22
Avfallsgebyr.....	22
Kontroll og håndheving av forskriften.....	23
Enkeltvedtak og klage.....	24
Forskriften i forhold til annen lovgivning.....	25
Forholdet til andre myndigheter og etater,.....	25

Om BIR

BIR er en forkortelse for Bergenområdet Interkommunale Renovasjonsselskap. BIR er et av Norges største renovasjonsselskap, og er ansvarlig for den lovpålagte innsamlingen av husholdningsavfallet til de nesten 350 000 innbyggerne i BIRs ni eierkommuner¹.

BIRs funksjon som interkommunalt aksjeselskap har utspring i [forurensningsloven § 30](#). Denne bestemmelsen gir kommunene ansvaret for innsamling av husholdningsavfall og er grunnen til at BIR i sin tid ble opprettet. Gjennom tildelt enerett fra våre eierkommuner har BIR fått rett til innsamlingen og behandlingen av husholdningsavfall for alle innbyggerne i de ni kommunene. Dette innebærer at ingen andre enn BIR kan samle inn husholdningsavfall i disse kommunene. Den enerett som BIR har mottatt fra eierkommunene er gitt videre til relevante datterselskaper. Dette gjelder særlig BIR Privat som har den praktiske gjennomføringen av kommunenes ansvar etter forurensningsloven.

BIR som konsern består av flere selskaper som har ulike oppgaver innen avfallshåndtering: Liste opp selskap og oppgaver med lenker.

¹ Askøy, Bergen, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund, og Vaksdal.

Formålet med veilederen

Forskrift for håndtering av husholdningsavfall er gitt med hjemmel i forurensingsloven § 30. Forskriften er et kommunalt vedtak og gjelder rettigheter og plikter for BIR som tjenesteleverandør og abonnenten/kunden som mottaker. Forskriften gjelder i den aktuelle kommunen som har vedtatt forskriften².

Veilederen er utarbeidet av BIR, og er ikke en del av forskriften. Den beskriver imidlertid hvordan BIR tolker forskriftens bestemmelser, og redegjør for BIRs praksis ved utførelse av avfallsinnsamlingen og andre funksjoner som er delegert i henhold til forskriften. Vi håper at brukerne av veilederen vil få svar på spørsmål som ikke fremgår klart av forskriften.

Det er et mål at veilederen skal være tilgjengelig på nett og lett å bruke. Innholdet holdes oppdatert.

Vi ber om løpende tilbakemeldinger på innholdet i veilederen, og om det er noe vi bør gjøre tydeligere.

Veilederens oppbygning

Veiledningen følger samme struktur som kapitlene i forskriften. Dette med håp om at det skal være lett å finne frem til relevant informasjon. Til hvert kapittel er det oppgitt relevante rettskilder med link til Lovdata.

² Dette vil i praksis være BIRs eierkommuner, jf note 1.

Kapittel 1: Innledende informasjon

Relevante rettskilder: Forurensningsloven §§ 30, 31, 32 og 33.
Forskrift for håndtering av avfall §§ 1 og 2.

Formål og virkeområde

Forskrift for håndtering av avfall fra husholdning en kommunal forskrift gitt med hjemmel i forurensningsloven § 30. Forskriften gjelder for BIR og for innbyggerne i de aktuelle eierkommunene.

Forurensningsloven kapittel 5 har bestemmelser om avfall, (blant annet et generelt forbud mot forsøpling i § 28). Under dette kapittelet, i lovens § 30, er kommunene pålagt ansvaret for innsamling av husholdningsavfall.

Forskriftens § 1 presiserer kommunens ansvar og målsettinger for oppsamling, innsamling og behandling av avfallet innenfor kommunens område.

I forskriftens § 1 foretas det også en avgrensning mot næringsavfall. Denne avfallstypen omfattes ikke av ansvaret som kommunen er pålagt etter forurensningsloven § 30. Næringsavfall blir derfor ikke regulert i forskriften. Skillet mellom husholdningsavfall og næringsavfall er nærmere forklart i avsnittet om husholdningsavfall nedenfor.

I denne sammenhengen presiseres det imidlertid at besitter av næringsavfall selv er ansvarlig for å bringe eller inngå egne henteordninger for næringsavfallet herunder farlig avfall. Dette innebærer også at avfallsbesitter er ansvarlig for at det går til tillatt behandlingsanlegg eller annen godkjent sluttbehandling. Enkelte typer næringsavfall kan leveres til BIRs mottaksanlegg på særlige vilkår.

Utenom denne forskriften, kan den enkelte kommune også ha annen regulering for avfallsområdet. Henvendelser angående disse forskriftene må rettes til kommunen.

Definisjoner

Forskriftens § 2 definerer flere sentrale begreper som blir brukt i forskriften. Da noen av definisjonene er sammensatte og må sees i en bestemt sammenheng, vil vi kommentere disse nedenfor. .

HUSHOLDNINGSAVFALL

Begrepet husholdningsavfall skiller seg ut fra de øvrige definisjonene i § 2, da dette begrepet er sentralt for å fastsette rammer både for kommunens ansvar etter forurensningsloven § 30 og for forskriftens virkeområde. Avfall som ikke defineres som husholdningsavfall og dermed faller utenfor forskriften, er for eksempel ikke gebyrpliktig.

Begrepet husholdningsavfall består av flere elementer. For det første er det foretatt en avgrensning i forhold til øvrig forurensning ved å presisere at det er avfall som er gjenstand for regulering. Avfall defineres som «kasserte løstøregjenstander eller stoffer»³. Med «kassert» menes her gjenstander som er oppgitt av eieren eller brukeren, eller sagt på en annen måte – gjenstander som eieren eller

³ Forurensningsloven § 27, 1. ledd.

brukeren har til hensikt å kvitte seg med fordi den betraktes som overflødig og/eller ubrukelig. Gjenstander som eier/bruker ikke definerer som avfall kan for eksempel omfattes av andre innsamlingsordninger, for eksempel Fretex, UFF og loppemarkeder⁴.

Videre er det foretatt en avgrensning i forhold til at den innsamlingen som omfattes av forskriften utelukkende gjelder avfall fra husholdning. Husholdningsavfall er definert i forskriftens § 2, og omfatter alt avfall fra bolig. Merk at definisjonen er uavhengig av om avfallet får plass i oppsamlingsenheten. Dersom husholdningsavfall ikke får plass i oppsamlingsenheten som er tilknyttet boenheten, er abonnenten/kunden ansvarlig for at avfallet leveres til returpunkt, gjenvinningsstasjon, eller andre avfallsinnsamlere som har samtykke til å samle inn husholdningsavfall. (Se side 8.)

Bolig er også definert i forskriftens § 2. Kjernen i denne definisjonen er at boligen kan bestå av flere boenheter som gir rom for hvile og matstell.

Det er viktig å merke seg at denne definisjonen også omfatter fritidseiendommer, som for eksempel hytter, naust og brakker. Når det gjelder boenheter som også kan brukes som annet en bolig, gjelder det et krav om at enheten må ha vært brukt som bolig i mer enn tre måneder. For boenheter som i utgangspunktet skal brukes som bolig, gjelder imidlertid definisjonen fra det tidspunktet boligen tas i bruk.

Den viktigste avgrensningen mot definisjonen av husholdningsavfall, og dermed mot virkeområdet for forskriften, er næringsavfall. Dette vil i praksis være avfall fra offentlige eller private virksomheter, organisasjoner, foreninger og institusjoner. Vi presiserer at farlig avfall kan oppstå både i husholdning og i næring. Håndtering av farlig avfall fra husholdninger reguleres i forskriftens §§ 4 og 5 og omtales nærmere i kapittel 3 og 4 i veilederen. .

SÆRLIG OM MOBILE BOENHETER

Campingvogner, mobile brakker og båter kan defineres som boenhet og dermed omfattes av forskriften. Vilkåret er imidlertid at enheten gir rom for hvile og matstell og at den har hatt funksjon som boenhet i tre måneder eller mer.

KUNDE ELLER ABONNENT

Forskriften skiller mellom begrepene abonnent og kunde. Abonnent er den personen eller virksomheten som eier eller fester grunneiendommen som boligen står på. Kunde er den personen avfallet oppstår hos.

Sillet mellom abonnent og kunde har betydning for de plikter som forskriften fastsetter i kapittel 4, §§ 4 og 5. Mange av pliktene er sammenfallende for abonnent og kunde, men det er abonnenten som har plikt til å betale avfallsgebyr, og er økonomisk ansvarlig for oppsamlingsenhetene og tap som oppstår som følge av uaktsom bruk.

⁴ Kassert gjenstander, klær mv. fra for eksempel Fretex eller loppemarked defineres som næringsavfall.

OPPSAMLINGSENHETER

Den klassiske oppsamlingsenheten for husholdningsavfall er beholdere og BIR-sekker. BIRs definisjon av oppsamlingsenhet er imidlertid ikke begrenset til disse to alternativene, men omfatter også oppsamlingsenheter som beholdere ved returpunkt, containere, bossug og nedgravde løsninger. Dette området er under stadig utvikling og BIR vil ta i bruk nye løsninger i tiden fremover.

Kapittel 2: Kommunens ansvar

Relevante rettskilder: Forurensningsloven §§ 30 og 34.
Forskrift for håndtering av avfall § 3.

Om kommunens ansvar

Kommunen har ansvaret for innsamling av husholdningsavfallet⁵. Historisk er det også kommunen som har utført denne innsamlingen.

Krav til kvalitet og kostnadseffektivitet i forhold til offentlige tjenester har i de senere år ført til at mange kommuner har vurdert om det finnes alternative måter å organisere renovasjonsvirksomheten på. Flere har i den forbindelse funnet det hensiktsmessig å opprette egne selskaper. Dette kan være interkommunale selskaper eller aksjeselskap som er eid av en eller flere kommuner⁶.

Forurensningsloven bygger blant annet på prinsipper om at forurensning og avfallsproblemer først og fremst skal løses ved kilden, samt at den som forurenses skal bære kostnadene ved å hindre eller begrense avfallsproblemene.

Når det gjelder håndtering av husholdningsavfall har disse prinsippene kommet til uttrykk ved at alle boliger i kommunen skal være tilknyttet den kommunale innsamlingsordningen for husholdningsavfall.

Alle som produserer husholdningsavfall skal være med å dekke kostnadene for renovasjonsordningen gjennom å betale avfallsgebyr. I forskriften er ansvaret for å betale avfallsgebyr knyttet til abonnenten på grunnlag av opplysninger i grunnboken .

Spesielt om enerett og krav til samtykke

Som nevnt i punktet over, har kommunen ansvar for all innsamling av husholdningsavfall. Dersom andre skal foreta innsamling av husholdningsavfall, må det foreligge en eksplisitt tillatelse fra kommunen⁷.

Kommunene Askøy, Bergen, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund og Vaksdal har gitt BIR enerett til å foreta innsamling i disse kommunene. Tildeling av enerett forutsetter at kommunene ikke kan gi andre aktører tillatelse til å foreta innsamling av husholdningsavfallet.

Det kan imidlertid oppstå situasjoner der det vil være hensiktsmessig at andre aktører enn BIR foretar innsamlingen. I disse tilfellene har kommunene gjennom forskriften delegert myndighet til BIR, slik at BIR kan vurdere søknader og eventuelt gi samtykke.

Et eksempel på en situasjon der det kan være hensiktsmessig at andre enn BIR samler inn husholdningsavfall, er der abonnent/kunde har leid en container for å kvitte seg med større gjenstander – trevirke, møbler, osv., eller farlig avfall og elektrisk- og elektronisk avfall. (EE.-avfall). Når avfallet har oppstått i en bolig defineres det som husholdningsavfall. Selskapet som leverer containeren skal da ha samtykke for å kunne samle inn dette avfallet.

⁵ Dette er fastslått i forurensningsloven § 30, 1. ledd.

⁶ Som nevnt i innledningen er BIR et aksjeselskap som er eid av ni kommuner.

⁷ Forurensningsloven § 30, 3. ledd, 2. setning.

Begrunnelsen for krav om samtykke er at kommunene skal kunne sikre at de oppfyller det ansvaret som de er pålagt i forurensningsloven. Dette for å kunne føre kontroll med at innsamling og behandling av husholdningsavfall er forsvarlig i forhold til miljø-, økonomi- og helsemessige krav.

Kapittel 3: BIRs plikter

Relevante rettskilder: Forurensningsloven §§ 30, 31, 32 og 33.
Forskrift for håndtering av avfall § 4.

Innsamling av husholdningsavfall

BIRs hovedansvar etter forskriften er innsamling av husholdningsavfall i de kommuner hvor forskriften er vedtatt. Denne tjenesten tar utgangspunkt i at hver boenhet har oppsamlingsenheter for restavfall, papir/ papp/drikkekartong/ og plastemballasje. Enhetene tømmes i renovasjonsbiler som kjører i periodiske ruter.

Avfallshåndtering er en samfunnskritisk tjeneste. Helsemyndighetene har derfor anbefalt at oppsamlingsenhet for restavfall må tømmes minimum en gang i måneden. Jevnlig tømming er viktig for å sikre rene og trivelige bomiljø.

Jevnlig tømming og borttransportering av husholdningsavfallet er med andre ord en viktig del av BIRs plikter. Blir BIR hindret i å komme på avtalt tømmedag av feilparkerte biler, manglende brøyting/strøing, gravearbeider og lignende skal BIR derfor prøve igjen innen tre virkedager.

Dersom beholderen ikke blir tømt etter to forsøk på grunn av for dårlig veistandard eller vinterføre, kan vi endre hentested midlertidig eller permanent. Ved slik endring, varsler vi abonnenten om dette. Varsling skjer ved SMS og/eller talemelding.

Oppsamlingsenheter, returpunkt, gjenvinningsstasjoner mv.

OPPSAMLINGSENHETER

BIR eier og setter ut av oppsamlingsheter til abonnentene. Standard beholder for en husstand er 140 liter. Denne størrelsen gjelder både for restavfall og papiravfall. For plastemballasje er det egne plastsekker. Sekker til plastemballasje er gratis og fås i dagligvarebutikker og på gjenvinningsstasjon.

Det er mulig å bytte til oppsamlingsenheter som er bedre tilpasset boligens behov. Det er også anledning til å kjøpe ekstra avfallssekker. Se i den forbindelse BIRs nettside [\[link\]](#) eller ta kontakt med kundesenteret på telefon 815 33 030 eller e-post bir.@bir.no. Nabolag som ønsker felles oppsamlingsenheter, bes også å kontakte BIRs kundesenter.

BIR skal sørge for alle eierkommunene har gjenvinningsstasjoner som tar i mot husholdningsavfall og farlig avfall, som ikke kan eller skal kastes i oppsamlingsenheten. BIR skal også så langt det er praktisk mulig sørge for at alle kommunene har returpunkter for kildesorterte avfallstyper og hytterrenovasjon.

Nedenfor vil vi omtale nevnte ordninger mer utfyllende.

BOSSUG OG ANDRE LØSNINGER FOR OPP- OG INNSAMLING AV HUSHOLDNINGSAV FALL

Bossug er et transportsystem hvor avfallet blir transportert i rør. Utgangspunktet er at restavfall og papiravfall kastes i ett nedkastpunkt, som er felles for mange boenheter. Avfallet samles i første omgang i en lagringstank. Lagringstankene tømmes av sugebil ved tilkoblingspunktet. [\(link\)](#).

I tillegg til bossugløsninger, vil det i boligområder med mange boenheter være aktuelt å tilby for eksempel nedgravde løsninger⁸ eller komprimerende containere.

MATAVFALL OG BLEIER

Matavfall er som nevnt restavfall og skal ikke leveres til returpunkt eller gjenvinningsstasjon. Matavfall kan komposteres, for eksempel i egen hage. BIR har egen ordning med tilskudd til innkjøp av kompostbenge. Ved kompostering i egen hage er det viktig at dette skjer på en forsvarlig og hygienisk måte⁹.

For å begrense mengden restavfall, gir BIR også tilskudd til kjøp av tøybleier.

RETURPUNKT

BIR har tilrettelagt for levering av glass- og metallemballasje. Ved utvalgte punkter har vi også satt ut containere for papir/papp/drikkekartong og containere for plastemballasje. Dette er en bringeordning hvor kunder kan levere kildesortert husholdningsavfall.

Ved fulle containere, ber vi om at det meldes fra til BIR. Det er ikke lov å plassere avfall utenfor containerne. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at BIR kan kreve kostnadsdekning for opprydning. Alvorlige brudd på forskriften kan gi grunnlag for at BIR anmelder forholdet til politiet. Overtredelsen kan etter slik anmeldelse bli straffet med bøter. Ved gjentagende forsøplingsproblemer, kan BIR beslutte å fjerne eller å flytte returpunktet.

GJENNVINNINGSTASJON

BIR har elleve gjenvinningsstasjoner minst en i hver kommune. Se våre nettsider for åpningstider og priser. På gjenvinningsstasjonen kan kunder levere husholdningsavfall som ikke kan eller skal plasseres i oppsamlingsenhetene.

Kunder som leverer avfall på gjenvinningsstasjoner må betale etter faste takster. Inntektene dekker deler av kostnadene som knytter seg til behandlingen av avfallet og drift av stasjonen. De resterende kostnadene dekkes via det ordinære avfallsgebyret. Begrunnelsen for dette er prinsippet om at forurensere skal betale¹⁰.

Offentlige og private virksomheter kan også levere en del avfallstyper til gjenvinningsstasjonene. Gjenvinningsstasjonene er delfinansiert av renovasjonsgebyret. For å hindre kryss-subsidiering i strid med EØS-avtalen, er det forskjellige priser for husholdningsavfall og næringsavfall.

FARLIG AVFALL OG ELEKTRISK- OG ELEKTRONISK AVFALL (EE-AVFALL)

Abonnenter/kunder skal levere farlig avfall, EE-avfall mv. på gjenvinningsstasjonene, eventuelt i egne containere på utvalgte bensinstasjoner. Borettslag kan på visse vilkår låne en container for innsamling av farlig avfall kostnadsfritt. EE -avfall kan også leveres hos forhandlere og i dagligvarebutikker, (se www.bir.no for utfyllende oversikt).

⁸ Se også forskriftens §§ 6 og 7 og omtalen av disse.

⁹ Helsemyndighetene kan gripe inn i tilfeller hvor det er fare for liv og helse.

¹⁰ Prinsippet er hentet fra forurensningsloven. Det innebærer at de som leverer mye avfall skal betale for dette.

BIR ivaretar kommunenes ansvar ved å sørge for at det i den enkelte kommune eksisterer tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall fra husholdninger og virksomheter med mindre mengder farlig avfall. Mottaksplikten er begrenset til inntil 400 kilo totalt per år per avfallsbesitter¹¹. BIR ivaretar også kommunens mottaksplikt for kasserte elektriske og elektroniske produkter¹² og kasserte PCB-holdige isolerglassruter¹³.

HYTTERENOVASJON

BIR har tilrettelagt for levering av husholdningsavfall for sine hyttekunder. Felles oppsamlingsenheter er plassert ved punkter i tilknytning til aktuelle hytteområder. Oppsamlingsenhetene skal kun benyttes av hytteeierne i området.

Ved fulle beholdere ber vi om at det meldes fra til BIR. Det er ikke lov å plassere avfall utenfor beholderne. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at BIR kan kreve kostnadsdekning for opprydning. Alvorlige brudd på forskriften kan gi grunnlag for at BIR anmelder forholdet. Overtredelsen kan etter slik anmeldelse bli straffet med bøter. Ved gjentakende forsøplingsproblemer ved et punkt, kan BIR også beslutte å flytte hyttebeholderne

Veilednings- og informasjonsansvar

BIR har veiledningsplikt etter forvaltningsloven på de områdene hvor vi har fått delegert hjemmel til å fatte enkeltvedtak¹⁴. Dette vil i praksis være vedtak om avfallsgebyr og pålegg om fjerning eller opprydning av avfall.

Selv om det er kommunene som har vedtatt denne forskriften, har BIR også, på grunn av sin kompetanse og virksomhet, god forutsetning for å informere og veilede om praksis og forhold relatert til forskriften. Denne veilederen er nettopp et forsøk på å gi en utfyllende beskrivelse av hvordan BIR tolker og praktiserer forskriftens bestemmelser.

For å formidle kunnskap om avfallshåndtering generelt og vår virksomhet spesielt, har vi lagt mye informasjon ut på våre internettsider: www.bir.no og på mobil.bir.no. Der finnes blant annet en oversikt over de vanligst stilte spørsmål med svar. Vi utgir også regelmessig kundebladet Bossanova for å oppdatere våre kunder.

Ved endringer i våre tjenester forsøker vi etter beste evne å informere kundene i forkant.

For å besvare konkrete henvendelser, har BIR Privat et eget kundesenter med telefon 815 33 030, e-post bir@bir.no, og egen facebookside – [facebook.com/BIRrenovasjon](https://www.facebook.com/BIRrenovasjon).

Avgrensning mot investering i og drift av avfallssystemer

Enerett til innsamling av husholdningsavfall gir ikke plikt til å investere i- eller drifte avfallssystemer i utbyggings-, transformasjons-, og fornyelsesområder. Dette ansvaret påligger den aktuelle utbygger og løses normalt gjennom en utbyggingsavtale¹⁵ mellom kommune og utbygger.

Se imidlertid krav til utarbeidelse av renovasjonsteknisk plan i forskriftens § 7 og kapittel 5.

¹¹ Avfallsforskriften § 11-10.

¹² Avfallsforskriften § 1-7.

¹³ Avfallsforskriften § 14-3.

¹⁴ Forvaltningsloven § 1, siste setning.

¹⁵ Plan og bygningsloven kapittel 17, se spesielt § 17-3, 3. ledd.

Kapittel 4: Abonentens og kundens plikter

Relevante rettskilder: Forurensningsloven §§ 30, 31, 33 og 34.
Forskrift for håndtering av avfall §§ 5 og 6.

Abonentens/kundens bruk av tjenesten

I Norge har alle boliger og boenheter plikt til å være tilknyttet offentlig renovasjon. Når det gjelder husholdningsavfall, er rammene for denne plikten regulert i forurensningsloven kapittel 5, spesielt §§ 28, 29, og 30. Plikt til å bruke kommunens renovasjonstjenester fremgår av denne forskriftens §§ 5, 1. ledd og 5, 2. ledd.

KILDESORTERING

BIR skiller mellom mange forskjellige typer avfall. For en enkel oversikt se BIRs sorteringsguide. Se også presiseringene i dette kapittelet.

BIR har som mål å tilrettelegge for brukervennlige løsninger og for at det skal være enkelt å levere sortert avfall. Vi samler inn restavfall, papir, papp og drikkekartong, samt plastemballasje ved boligen/fastsatt innsamlingssted. Dette med unntak av bykjernen i Bergen, hvor vi kun henter restavfall hos kunden. Dette skyldes blant annet problemer med framkommelighet og plass. Abonnenter/kunder må derfor levere papir, papp, drikkekartong og plastemballasje til returpunkt eller gjenvinningsstasjon. Dette er kostnadsfritt.

For glass- og metallemballasje har BIR satt ut flere returpunkt i de aktuelle kommunene. EE-avfall (elektronisk avfall mv.) leveres til forhandlere av tilsvarende type produkter eller gjenvinningsstasjon. Batterier og lyspærer kan for eksempel leveres i mange dagligvarebutikker. Dette er kostnadsfritt.

MERK: Vi er avhengig av at kunden kildesorterer rett. Blir for eksempel plast- eller papiravfallet forurenset av restavfall kan det ikke benyttes til materialgjenvinning og går da som restavfall til energianlegget.

PLASTEMBALLASJE

Ved plastinnsamling benytter vi oss hovedsakelig av plastsekker for innsamling. Hovedregelen er at all plastemballasje skal leveres i plastsekkene. Emballasjen må være ren. Dersom du må bruke varmt vann og/eller såpe for å rengjøre plasten, så kast den heller i restavfallet. Da blir plasten energigjenvunnet. Plast som ikke er emballasjeplast skal ikke sorteres i plastavfallet. Se bir.no for tips til plastsortering.

Plastsekker kan hentes på alle BIRs gjenvinningsstasjoner og i de fleste dagligvarebutikker. Spør gjerne de ansatte om du ikke ser sekkene i butikken. Plastsekken setter du ved siden av oppsamlingsenhet for papiravfall på hentedag for papir. Kunder med fellesløsning må via vaktmester eller styret ta kontakt med BIR for avtale om henting.

PAPIR, PAPP OG DRIKKEKARTONG

Papir, papp og drikkekartong kaster du i oppsamlingsenheten for papir som tømmes hver 4. uke. Papir er stort sett aviser, magasiner, tidsskrifter og reklame. Papir, papp og drikkekartonger legger du rett i oppsamlingsenheten uten plastpose. Hvis papiret blir vått, øker bakterieveksten. Dette gir

dårlig kvalitet på returpapiret som skal resirkuleres. Sett derfor ikke papir eller papp utenfor oppsamlingsenheten.

NB! Det er kostnadsfritt å få opp til ett 240 liters papirbeholder per boenhet.

AVFALL SOM IKKE SAMLES INN FRA BOLIGEN

Husholdningsavfall som ikke kan plasseres i restavfallet eller de øvrige returordningene, leveres til gjenvinningsstasjonene.

I praksis vil dette ofte være hvitevarer, elektriske apparater, møbler og inventar, trevirke, gips metaller, asbest/eternitt, tekstiler/skotøy, hageavfall og farlig avfall.

For mer informasjon om hva som kan kildesorteres, hvilke avfallstyper som skal kastes hvor og hva som skjer etter levering, viser vi til bir.no og «Det nytter».

Plikt til å betale avfallsgebyr

Forurensningsloven § 34, 4. ledd fastslår at «gebyr skal betales av den som eier en eiendom, som omfattes av ordning for innsamling av avfall...». Rammene for betaling av gebyr er nærmere presisert i forskriftens § 5, 3. og 4. ledd, § 9, og § 12.

I alle BIR-kommuner utenom Bergen faktureres abonnentene etter antall tømminger av restavfallet. Det er lagt inn et minimumsgebyr som sikrer at abonnenten betaler for tømming minst en gang i måneden. For å lese mer om betalingsmodellen se bir.no/husholdningskunder.

I Bergen kommune restavfallet tømt minimum hver 14. dag. Papir/ papp/drikkekartong og plastemballasje tømmes minimum hver 4. uke.

Alle abonnenter med boliger som produserer husholdningsavfall skal betale gebyr. Se i den forbindelse definisjonene i forskriftens § 2 og veilederen kapittel 1.

Abonnenten plikter å holde seg oppdatert om hvor mange boenheter som er registrert på deres eiendom i BIR sitt register. Opplysningene skal normalt fremkomme på faktura. Dersom opplysningene er uklare, eller ikke stemmer med de faktiske forhold, kan BIRs kundesenter kontaktes.

(For nærmere informasjon om fastsettelse av gebyr og innkreving, se kommentarer til forskriftens §§ 9 og 12 nedenfor).

GENERELT OM FRITAK FRA PLIKT TIL Å BETALE GEBYR

Det generelle utgangspunkt er som nevnt at eier av eiendom med bolig har plikt til å betale avfallsgebyr. Ved søknad om fritak, vises det til BIRs rutine for fritak og fremstillingen nedenfor.

Forskriften definerer bolig som en selvstendig boenhet som gir rom for hvile og matstell¹⁶. Vurdering av størrelsen på avfallsgebyret og eventuelle fritak gjøres med utgangspunkt i den aktuelle boenheten. Fritak kan ikke gis av sosiale grunner knyttet til abonnent eller kunde.

Ved søknad om fritak fra renovasjonsgebyret, skal det brukes eget skjema. Dette finnes på bir.no eller fås ved henvendelse til BIR. Dersom abonnenten er usikker om det foreligger fritaksmulighet, kan BIR vurdere saken konkret ved å sende kontrollør til den aktuelle eiendommen. BIR har også

¹⁶ Se fullstendig definisjon i forskriftens § 2 og omtale av denne i veilederen kapittel 1.

hjemmel til å foreta selvstendig kontroll av grunnlaget for fastsettelse av - eller fritak fra avfallsgebyret¹⁷.

Fritak innvilges fra og med den 1. i måneden etter at datert søknad er mottatt. Fritak har ikke tilbakevirkende kraft. Sammenhengende fritak fra renovasjonsavgiften kan gis for inntil 18 måneder for bolig, og inntil 12 måneder for fritidsbolig.

Abonnenten/kunden har selv ansvar for å sende inn søknad om forlengelse ved utløp av en fritaksperiode. I praksis sender imidlertid BIR varsel til abonnenten/kunden før utløpet av fritaksperioden. Dersom abonnenten/kunden for eksempel har flyttet eller vært bortreist, kan det være tilfeller hvor denne ikke mottar varselet. I disse tilfellene gjelder hovedregelen om at abonnenten/kunden selv er ansvarlig.

Søknad om forlengelse av fritak må fremsettes før utløpsdato for gjeldende fritak. Dersom BIR ikke mottar ny fritakssøknad innen utløpsdato, vil det bli gebyr automatisk beregnet fra utløpsdato. Eventuelt nytt fritak vil da gjelde fra og med den 1. i måneden etter skriftlig søknad er mottatt.

Fritak fra avfallsgebyr gir følgende konsekvenser:

- Oppsamlingsenheter som er direkte knyttet til den boenheten det gis fritak for, hentes av BIR. MERK: Dersom BIR ikke finner oppsamlingsenhetene, vil grunnlag for fritak bli opphevet. BIR vil i disse tilfellene varsle kunden skriftlig.
- Dersom vilkår/grunnlag for fritak endres eller bortfaller før utløp av godkjent fritaksperiode, må abonnenten gi melding til BIR.
- Dersom grunnlag for fritak ikke er gyldig, blir fritak opphevet og gebyr beregnet med tilbakevirkende kraft fra den dato fritaket ble gitt.

NÆRMERE OM DE ENKELTE BOENHETENE OG FRITAKSGRUNNER

Bolig og boenheter

Bruksendring av boenheten kan medføre endring av renovasjonsgebyr. For eksempel ved endring av antall boenheter eller overgang fra helårsbolig til fritidsbolig. Søknad om bruksendring må sendes til den kommunen hvor eiendommen ligger. Når kommunen godkjenner bruksendringen, er det abonnentens ansvar å gi melding til BIR. Dette kan gjøres ved å sende kopi av bruksendringen på e-post til kundesenteret eller per post til BIR Privat.

Det kan være grunnlag for fritak fra det ordinære avfallsgebyret dersom det dokumenteres at boligen/boenheten ikke skal være i bruk i en sammenhengende periode på minimum seks måneder. Dette kan for eksempel skyldes at eieren av enheten er bortreist, at den skal rehabiliteres, eller dersom den blir benyttet som del av annen boenhet, for eksempel at hybel i kjeller gjøres om til kjellerstue.

Vedtak om varig fritak ved sammenslåing av en eller flere boenheter krever at det fremlegges dokumentasjon på at enten vann/avløp kobles fra/plomberes på kjøkkenet, og/eller kjøkkeninnredningen er fjernet og/eller boenheten må være ombygget/åpnet opp/slått sammen. Med andre ord må det godtgjøres at den sammenslåtte boenheten ikke kan brukes separat fra resten av boligen.

¹⁷ Se forskriftens § 5, 3. ledd og §10.

Følgende forhold gir ikke grunn for fritak fra renovasjonsavgiften:

- Lite bruk/lite avfall
- Eier bruker ikke selv boenheten
- Boenheter som bare brukes delvis gjennom året, uten at krav om sammenhengende botid er oppfylt
- Fritidsbolig
- Boliger/boenheter uten oppsamlingsenhet
- Boliger/boenheter med lang vei til hentested for oppsamlingsenheter
- Økonomiske, helsemessige og sosiale forhold
- Boenheten benyttes av familiemedlemmer over 18 år
-

Hybler og bofellesskap

Beboelsesrom – hybel, rom i bofellesskap, og lignende – som gir rom for hvile og matstell er gebyrpliktig. Gebyrplikten gjelder rom med eget kjøkken, men også hvor rommet på annen måte har mulighet for matstell, for eksempel ved at det er tilknyttet kjøkken som deles av flere.

Dersom flere enheter deler kjøkken, blir gebyret regnet ut i tråd med dette eksempelet: To hybler som deler kjøkken regnes som en boenhet og blir avkrevd ett gebyr. Tre hybler som deler kjøkken regnes som to boenheter og kreves for to gebyr, fire hybler gir to gebyr, fem hybler gir tre gebyr, osv.

Merk: Det er abonnenten som betaler avfallsgebyr for antall boenheter. Dette gjelder selv om boenhetene leies ut, og selv om abonnenten er en virksomhet.

Fritidsboliger, campingvogner eller lignende

Fritidsboliger, campingvogner eller lignende¹⁸ defineres som boliger/boenheter, jf krav til bolig i underkapittelet ovenfor. Eier av eiendom, som inkluderer slike boenheter, har plikt til å betale gebyr. Dersom denne typen boenheter er ubrukelige til formålet, eller revet, kan det søkes om varig fritak fra gebyrplikt.

Det er BIR som vurderer om det er grunnlag for fritak, og avgjør i den forbindelse hva som regnes som ubrukelig bolig.

Når fritidsboligen brukes som helårsbolig beregnes renovasjonsgebyret utfra bruken som helårsbolig. Helårsboliger som benyttes som fritidsbolig er gebyrpliktig på lik linje med helårsboliger.

Følgende forhold gir ikke fritaksgrunn for fritidsboliger, campingvogner eller lignende:

- Eier/leietaker bor i nærheten eller i samme kommune
- Boenheten ligger avsides og/eller er vanskelig tilgjengelig
- Boenheten er ikke isolert
- Boenheten er lite- eller ikke i bruk

KONTROLL

For å sikre at gebyrplikten bli overholdt og at gebyret blir riktig fastsatt, foretar BIR jevnlig kontroll mot eiendomsregisteret og annen offentlig informasjon. BIR gjennomfører også områdekontroller. Disse kan innbefatte utvendig og innvendig besiktigelse av bolig.

Se for øvrig forskriften § 10 og veilederens kapittel 6.

¹⁸ Båter og mobile brakker jf kapittel 2 ovenfor.

Veiledning for håndtering av oppsamlingsenheter

Med oppsamlingsenheter menes beholdere, sekker, containere eller nedkastpunkt som BIR godkjenner til bruk i sin innsamlingsvirksomhet.

Abonnentens ansvar for disse omfatter både ansvar for bruk, plassering og renhold.

For at BIR skal kunne tømme oppsamlingsenheten må den være lett tilgjengelig. En enhet som står lett tilgjengelig langs ruten gjør vårt arbeid mer effektivt og bidrar til at renovasjonsprisene kan holdes lave.

Et vilkår for at abonnenten har krav på innsamling er at oppsamlingsenheten skal være tilgjengelig på hentested mellom kl. 06.00 og 22.00 på tømmedagen. Enheten skal ikke være fylt mer enn at lokket lett kan lukkes. Avfallet skal være forsvarlig innpakket og skal ikke pakkes fastere enn at enheten kan tømmes uten besvær. Det er ikke tillatt å fylle oppsamlingsenheter slik at vekten overstiger 30 kg per 140 liters oppsamlingsenhet^{19 20}. På vinterstid er abonnenten/kunden ansvarlig for at avfallet ikke er frosset fast og dermed ikke lar seg tømme²¹.

BIR kan pålegge abonnenten å endre hentested ved midlertidige eller varige hindringer. Dette kan for eksempel være stengte veier, graving, snø, islagte veier, gjentatte problemer med parkerte biler og lignende. BIR vil i disse tilfellene gi beskjed til de abonnenter/kunder dette gjelder. En avtale om kjøring på privat vei kan inneholde eget avtalepunkt om dette.

Eventuelt søl fra tømningen skal fjernes av BIR. Vi har imidlertid ikke ansvar for å fjerne avfall som er hensatt eller etterlatt i strid med forskriftens bestemmelser. Dette gjelder også avfall som er hensatt utenfor/ved siden av oppsamlingsenhet og avfall fra overfylt beholdere som er dratt utover av fugler, dyr, etc.

PLASSERING AV BEHOLDERE OG BIR-SEKKER

Følgende generelle krav settes for å lette innhenting av avfall:

- Beholder og BIR-sekk skal stå tilgjengelig ved offentlig eller privat vei på tømmedagen. Med tilgjengelig menes forsvarlig - ikke trafikkfarlig plassering - i veikant i umiddelbar nærhet av offentlig eller privat vei.
- Dersom beholder og sekk står ved en privat vei bør denne være godkjent av BIR for transport av tyngre kjøretøy²².
- BIR-sekker skal settes ved siden av beholder på tømmedag.
- Det er viktig at renovatøren lett får tilgang til og kan transportere beholderen ved tømning. Kunden er ansvarlig for at biler, sykler, barnevogner, klessnorer, husdyr, og lignende ikke utgjør unødvendige hindringer. Dører og porter må være åpne Alle terskler og vertikale hindringer må være utstyrt med rampe eller lignende hjelpemidler.
- Maksimal helning på transportvei for manuell transport av beholderen og på ramper er 25 %.

¹⁹ Vektbegrensningene er forskjellige for ulike typer beholdere.

²⁰ Maksvekt for oppsamlingsenheter er under utredning i forhold til arbeidsmiljømessige- og tekniske prinsipper, og kan endres i fremtiden.

²¹ Renovatørene har av HMS-hensyn ikke adgang til å grave ut avfall fra beholderne med hendene.

²² Forskriftens § 8 setter krav til kjøring på privat vei. Se også omtale av denne bestemmelsen nedenfor.

For plassering av containere, gjelder følgende generelle krav:

- Hentested for container skal være lett tilgjengelig og ha et plant og fast underlag. Det skal være tilstrekkelig areal rundt containeren slik at den kan tømmes uten vansker:
 - o Det må være minimum 10 meter klaring foran containeren.
 - o Det må være minimum 4 meter klaring over containeren.
 - o Containeren kan ikke stå over kumlokk.

Hvis ditt borettslag/sameie skal etablere nye avfallsløsninger, se vår renovasjonstekniske veileder. Her finner du BIR sine anbefalinger for valg og plassering av avfallsløsninger.

Når det gjelder bossugløsninger, må det være nok plass til at bossugbilen kommer lett frem til det aktuelle sugepunktet.

Hentested må ikke etableres slik at plassering av tømmebil kan være trafikkfarlig eller kan være til hinder for trafikken.

Abonentens ansvar for oppsamlingsenheten

Med oppsamlingsenheter menes beholdere, sekker, containere eller nedkastpunkt som BIR godkjenner til bruk i sin innsamlingsvirksomhet. Det er abonnenten som har det økonomiske ansvaret for oppsamlingsenheten²³.

OPPSAMLINGSENHETEN OG BIR-SEKKEN

Abonenten er selv ansvarlig for at oppsamlingsenheten ikke medfører skade på omgivelser eller miljø når den settes frem på tømmedagen. Det er også viktig å tenke over den brannfare som spesielt oppsamlingsenhet i plast kan ha når de står plassert inntil en husvegg.

For å unngå brann setter forsikringselskapene krav til plassering av avfallsbeholdere i forsikringsavtalen. I hovedsak er det satt følgende krav²⁴:

- Brennbart avfall og brennbart materiale som ligger fritt eller i avfallsbeholdere skal plasseres slik at brann i disse ikke kan smitte til byggverk og uansett minst fem meter fra yttervegg. Unngå i tillegg plassering under tak, i skur eller på overdekte lasteramper. Sjekk med ditt forsikringselskap om hvilket avstandskrav som gjelder i din forsikringsavtale.
- Brennbart avfall og brennbart materiale kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst avfallsbeholder konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra enheten.
- Når brann oppstår som følge av brudd på disse sikkerhetsforskriftene, kan det føre til at erstatningen reduseres.

Dersom oppsamlingsenheten utgjør en skaderisiko, for eksempel ved mye vind eller is, skal den sikres på en egnet måte som ikke er til større hindrer for tilkomst eller tømming for våre renovatører. Eventuelle permanente sikringer, der det skulle være behov, skal avtales i forkant med BIR.

²³ Forskriften § 6, 4. ledd

²⁴ Jf. informasjonsbrosjyre utgitt av Norsk brannvernforening, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Finansnæringens Fellesorganisasjon.

Abonnenten/kunden er ansvarlig for å trekke oppsamlingsenheten tilbake til egen eiendom etter tømming. Oppsamlingsenheten skal ikke stå på offentlig vei eller fortau utenom på tømmedag.

Har oppsamlingsenheten blitt ødelagt, kontakt BIR for å få reparert eller erstattet oppsamlingsenheten. Er oppsamlingsenheten ødelagt på grunn av andre årsaker enn normal slitasje, må dette erstattes økonomisk av abonnenten. Dette omfatter for eksempel skader som følge av merking av enheten med maling og lignende.

Abonnenten har ansvar for at det er rett oppsamlingsenhet som står ved eiendommen. Adresse/gnr/bnr står på etiketten som er klistret på siden av oppsamlingsenheten. Ta kontakt med BIRs kundesenter på tlf. 815 33 030, dersom det er tvil om oppsamlingsenheten tilhører abonnenten.

Dersom oppsamlingsenheten blir borte, oppfordrer vi til å foreta et søk i nærområde. Hvis det ikke gir resultat, meld fra til BIRs kundesenter på tlf 815 33 030. Oppsamlingsenheten vil da bli registrert som savnet. Dersom den bortkomne oppsamlingsenheten må erstattes, vil abonnenten bli belastet med et gebyr som tilsvarer kostnaden på oppsamlingsenheten. Gebyret blir refundert dersom den savnede oppsamlingsenheten kommer til rette innen en måned etter at den ble erstattet. Refusjon forutsetter at BIR blir informert om at den opprinnelige oppsamlingsenheten er kommet til rette.

Beholderen er utstyrt med en databrikke som identifiserer den²⁵. BIR vil derfor kunne registrere om beholderen blir tømt et annet sted. I slike tilfeller vil BIR ta kontakt med abonnenten som har meldt oppsamlingsenheten savnet.

Abonnenten er selv ansvarlig for renhold av oppsamlingsenhet.

VED SKADE

Er det skade på container, meld fra til BIR.

Er det skade på bossuganlegg, meld fra til leverandør.

Særlige retningslinjer eller avtaler knyttet til bossug, nedgravde fellesløsninger og lignende.

Forskriften § 6 regulerer abonnentens og kundens bruk og ansvar for oppsamlingsenheter.

Regulering av bruk og ansvar for bossug, nedgravde løsninger og lignende vil kunne variere og beror derfor på en konkret vurdering. I de tilfeller hvor BIR er eier av et innsamlingsanlegg, kan BIR fastsette egne retningslinjer. I de tilfeller hvor anlegget eies av andre, inngås avtale.

²⁵ RFID brikke

Kapittel 5: Teknisk informasjon

Relevante rettskilder: Forurensningsloven § 30.

Forskrift for håndtering av avfall § 7 og 8.

Krav om renovasjonsteknisk plan

Valg av utstyr for oppsamling av avfall kan få betydning i mange sammenhenger. Valg av stasjonær avfallsløsning er noe som borettslaget og/eller sameiet må leve med i mange år etter at det er installert. Det samme må BIR som skal stå for tømming av disse anleggene. Feil valg kan derfor få økonomiske konsekvenser for begge parter.

BIR ønsker å tilrettelegge for en miljømessig, økonomisk og effektiv innsamling og transport av avfall. BIR har lang erfaring og kunnskap med ulike renovasjonsløsninger. Vi er oppdaterte på ny avfallsteknologi og hva fremtiden bringer av befolkningsgeografisk utvikling i våre områder.

Denne kunnskapen, sammen med nødvendigheten av gode avfallsløsninger, medfører at BIR må være en aktiv rådgiver i kommunens planprosesser. BIR vil arbeide aktivt for å få på plass gode samhandlingsrutiner med kommunene for å sikre at avfallsløsninger vurderes i planprosessene og inkluderes i plantegninger og planbestemmelser i kommune- og reguleringsplaner.

Konkret innebærer dette at BIR skal sikre at renovasjonstekniske løsninger vurderes i planarbeidet, samt å gi innspill til - og kvalitetssikre valget av løsninger. Dette for at kapasitet, teknologi, plassering mv. passer sammen med den type biler som skal hente avfallet, og at løsningene som velges legger til rette for kildesortering.

For å sikre en forutsigbarhet i slike prosesser, stiller BIR krav om utarbeidelse av renovasjonsteknisk plan (RTP). BIR har utarbeidet en renovasjonsteknisk veileder (RTV), og vil i tiden fremover arbeide for å utvikle en renovasjonsteknisk norm. [\[link\]](#)

Kjøring på privat vei

BIR krever at privat vei som benyttes frem til hentested skal være kjørbare for større kjøretøy og ha tilstrekkelige snumuligheter. Privat adkomstvei skal tåle akseltrykk på 13 tonn, ha veibredde på minimum 3,0 meter og fri høyde på minimum 4,0 meter.

I flere av BIR kommuner har oppsamlingsenhetene blitt hentet på privat vei i mange år. I den samme perioden har bossbilene blitt større og mer avanserte. Veiene har imidlertid ikke blitt utbedret i takt denne utviklingen. Kjøring med store tunge bossbiler på dårlige veier kan være en risiko både for personell og materiell, men også for omgivelsene vi ferdes i. BIR ønsker ikke å ta en slik unødig risiko. Vi oppfordrer derfor veilag og grunneiere om å formalisere bruken av privat vei med oss. For å begrense risikoen, vil BIR kreve avtale med grunneiere og/eller veilag om kjøring på private veier.

En veiavtale skal sikre at det blir foretatt en vurdering av kvaliteten på veien med utgangspunkt i at den skal tåle belastningen fra BIRs kjøretøy, og at sikkerhet for myke trafikanter og BIRs mannskaper er tilfredsstillende ivaretatt. Ved inngåelse av avtale skal grunneier/veilag innestå for at veien har nødvendig kvalitet. I tillegg er det nødvendig med forsikringer om at veier blir jevnlig vedlikeholdt, brøytet og strødd om vinteren. Der veien ikke fremstår som sikker eller der veiavtale ikke inngås, kan BIR avstå fra å benytte veien. Hentestedet for oppsamlingsenheter plasseres på da på nærmeste forsvarlige sted eller ved nærmeste offentlige vei.

Forslag til avtale om kjøring på privat vei ligger på bir.no eller fås ved kontakt hos vårt kundesenter.

Arbeidet med å inngå avtaler ved kjøring på privat vei er en pågående prosess i BIR. Dette innebærer at forskriftens bestemmelser ikke vil få noe umiddelbar virkning hvor det er etablert praksis for henting ved bruk av privat vei uten at det foreligger avtale. Ved nye forespørsler om henting ved bruk av privat vei, skal det imidlertid alltid inngås avtale.

Kapittel 6: Administrative bestemmelser

Relevante rettskilder: Forurensingsloven §§ 34, 37, 48, 49, 50, 83 og 85.

Forskrift for håndtering av avfall §§ 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 15.

Avfallsgebyr

På området husholdningsrenovasjon, er BIR underlagt regelverket om selvkost. Selvkost innebærer i utgangspunktet at prisen for tjenesten ikke skal være høyere enn kostnaden for innsamlingen og behandlingsutgifter.

Selvkost kunne vært beregnet direkte i forhold til den enkelte abonnent, på grunnlag av det den enkelte abonnent leverer av mengde og ulike typer avfall. En slik beregning hadde vært helt i tråd med prinsippet om at forurenser skal betale. Begrensninger i tilgjengelig teknologi og prinsippet om at kostnadene skal beregnes uavhengig av kommune og eiendommen/boligens beliggenhet medfører at det er svært vanskelig og kostnadskrevenende å beregne avfallsgebyr for hver abonnent. Tjenesten er derfor priset ut fra en normert sats.

Hvert år fastsettes prisen for renovasjonstjenesten av kommunestyre/bystyre/heradsstyret i et gebyrvedtak, som gjelder for den enkelte kommune. Prisen reflekterer som nevnt de kostnader som er tilknyttet levering av tjenesten til alle våre kunder. BIRs resultatregnskap i forhold til selvkost skal i et tre- til femårs perspektiv gå i balanse. Dette innebærer at overskudd og underskudd i løpet av denne perioden skal gå i null.

BETALINGSMODELLER

BIR har ved utarbeidelse av denne veilederen (2013) to betalingsmodeller, en for Bergen kommune og en for de åtte andre BIR-kommunene.

I Askøy, Fusa, Kvam, Os, Osterøy, Samnanger, Sund og Vaksdal beregnes renovasjonsgebyret på grunnlag av antall tømminger og størrelsen på oppsamlingsenheten (standard volum på oppsamlingsenheten for bolig er 140 liter). Beregning av den delen av gebyret som skal dekke kostnaden for oppsamlingsenheten gjøres på grunnlag av faste priser på papir, plast og restavfall. (For gjennomsnittsabbonnenten tømmes beholderen hver 14. dag).

I Bergen kommune er prisene fastsatt på grunnlag av ulike typer abonnement. Størrelsen på oppsamlingsenheten, antall tømminger per måned, flere brukere av enheten og om boenheten komposterer matavfall er avgjørende for gebyrstørrelsen.

Det gjøres påslag for delfinansiering av det rørbaserte innsamlingssystemet i Bergen sentrum, (Bossnett). Det gjøres også kommunalt påslag for etterdrift av deponier og administrative gebyrer.

BIR gir tilskudd for tiltak som er med å redusere avfallsmengden, for eksempel kompostering av matavfall og bruk av tøybleier²⁶. [\[link\]](#)

Avfallsgebyr for fritidsboliger er inndelt i fire kategorier hvor kategori én er 100 % av standardgebyret²⁷. De tre øvrige kategoriene graderes med 25 – 50 % av standardgebyret vurdert i

²⁶ Se beskrivelse under overskriften matavfall i kapittel 3 ovenfor.

forhold til om fritidsboligen har innlagt vann og strøm, og avstand fra kjørbar vei eller brygge. Campingvogner og lignende som brukes som fritidsbolig, beregnes alltid i kategori nummer 4.

Fritidsboliger, campingvogner, brakker, båter og lignende som brukes som ordinær bolig betaler fullt standardgebyr.

Se utfyllende informasjon på bir.no eller ta kontakt med vårt kundesenter på telefon 815 33 030

BETALING FOR LEVERING AV AVFALL PÅ GJENVINNINGSTASJON

Ved levering av avfall på gjenvinningsstasjon betaler både husholdningskunder og næringskunder.. Betalingen beregnes på grunnlag av mengde avfall i kubikkmeter.

Husholdningskunder betaler en lavere sats da en vesentlig del av kostnadene knyttet til viderebehandling av avfallet og drift av gjenvinningsstasjonene dekkes av renovasjonsgebyret.

Siden det ikke er renovasjonsgebyr knyttet til næringsvirksomhet, betaler næringskunder en høyere sats.

Kontroll og håndheving av forskriften

I forskriftens formålsbestemmelse²⁸ presiserer kommunene at et formål med forskriften skal være å sikre en miljømessig, økonomisk og helsemessig forsvarlig oppsamling, innsamling og behandling av husholdningsavfall, og bidra til å realisere de forpliktelsene som kommunen er pålagt av Stortinget gjennom forurensningsloven²⁹.

For å sikre at kommunens vedtak (forskriften) blir implementert og overholdt, er BIR delegert myndighet til å foreta kontroll og granskning.

Kontroll har som formål å følge opp forsøplingsproblematikk og korrekt brukerbetaling ved våre gjenvinningsstasjoner. Generelt sett skal kontroll forhindre misbruk av renovasjonsordningen. Vi skal kontrollere at alle boliger i kommunen er tilknyttet renovasjonsordningen.

BIR skal også føre kontroll med at virksomheter ikke benytter de ordninger som gjelder for husholdningsavfall uten kostnadsdekning. Dette må sees i sammenheng med forpliktelsene i EØS-avtalen og forbudet mot kryssubsidiering.

Begrepet granskning tar utgangspunkt i forvaltningsloven § 15 som fastsetter regler for utførelse av blant annet husundersøkelse. Reglene i forvaltningsloven gjelder dersom BIR skal foreta kontroll på innmeldt bolig.

²⁷ Dette vil typisk være hytter som er mer besøkt enn private familiehytter – for eksempel firmahytter, lagshytter og utleiehytter.

²⁸ Forskriftens § 1

²⁹ Forurensningsloven § 30, 1. ledd

Dette innebærer blant annet at kontrollører, som oppsøker en privat eiendom, skal ha sendt ut forhåndsvarsel om kontroll, hva oppdraget gjelder og skal legitimere seg ved oppmøte. Den som eier eiendommen/boenheten som skal granskes har rett til å ha vitne tilstede og har klagerett³⁰.

Ved melding om forsøpling på returpunkter og hentesteder vil våre kontrollører om mulig kontakte forsøpler med beskjed om å rydde opp innen rimelig tid. Der det ikke fremstår klart hvem avfallet stammer fra, vil kontrollørene rydde opp og eventuelt prøve å identifisere ansvarlig for forsøplingen ved gjennomgang av avfallet.

Hvis det foreligger dokumentasjon som knytter avfallet til en bestemt person, vil denne bli belastet for kostnader med opprydningen av avfallet. Kostnaden skal dekke de faktiske utgifter knyttet til opprydning. Denne praksisen har utspring i prinsippet om at forurensere skal betale.

BIR kan også kontrollere opplysninger om avfallets opphav ved levering på gjenvinningsstasjonene. Måten dette gjøres på er å etterspørre kunden hvilken bolig avfallet kommer fra. Våre kontrollører kan da i etterkant oppsøke den aktuelle bolig for å stadfeste at eksempelvis bygningsavfallet stammer fra eiendom som en selv eier og selv benytter.

Ved gjentakende misbruk av våre gjenvinningsstasjoner kan kunden avvises.

BIR har ikke hjemmel til å straffe, men vil vurdere å anmelde forhold som ansees som alvorlige brudd på forskriften. Slike overtredelser kan straffes med bøter³¹.

Enkeltvedtak og klage

På enkelte områder er BIR tillagt myndighet til å gjøre enkeltvedtak. Enkeltvedtak kan defineres som avgjørelse eller vedtak som gjelder rettigheter og plikter til en eller flere bestemte personer³². Dette kan for eksempel være vedtak om å innvilge eller avslå søknad om fritak fra renovasjonsgebyr. Det kan også være pålegg om å rydde og fjerne ulovlig hensatt avfall, eller vedtak om å gjennomføre kontroll og granskning.

Når BIR fatter enkeltvedtak gjelder reglene i forvaltningsloven. Spesielt viktig er retten til å klage på vedtaket.

Klage skal fremsettes innen tre uker etter vedtaket er mottatt. BIR ber om at klagen fremsettes skriftlig for å sikre dokumentasjon. For å sikre at BIR gjør vedtak på riktig grunnlag, er det viktig at klagen begrunnes, og at det fremlegges dokumentasjon hvor det er mulig.

Klage sendes til:

BIR Privat AS, Markedsavdelingen, Postboks 6004 Bedriftssenter, 5892 Bergen.

Klagen kan også sendes per-post til: bir@bir.no

Klagen skal besvares så raskt som mulig av BIR og innen rimelig tid. Ved klage vurderer BIR om det er grunnlag for å omgjøre det opprinnelige vedtaket. Dersom BIR beslutter å opprettholde det

³⁰ Forvaltningsloven § 15, 1., 2., og 4 ledd.

³¹ Hjemmel for straff er forurensingsloven § 79, 2. ledd.

³² Forvaltningsloven § 2, bokstav b.

opprinnelige vedtaket, oversendes saken til BIRs klagenemd. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages. Medlemmene i klagenemnda er oppnevnt politisk av kommunene som eier BIR.

Forskriften i forhold til annen lovgivning

Forskriften er gitt i medhold av forurensningsloven § 30, 3. ledd. Dette hindrer likevel ikke at annen spesiallovgivning kommer til anvendelse i enkelttilfeller.

Forholdet til andre myndigheter og etater

BIR sitt ansvar for husholdningsavfall har både en miljømessig side, en helsemessig side og en estetisk side. Avfallshåndtering er en viktig samfunnsoppgave. BIR samarbeider tett med kommunene særlig innenfor helse, trafikk og brannvern.

BIR er også deltaker i ulike samarbeidsfora for å begrense forurensning og forsøpling. Dette gjør at vi tar kontakt med helsevernmyndighetene dersom det er forsøpling eller forurensning som er så omfattende at det kan få helsemessige eller hygieniske konsekvenser.

Det at andre etater i kommunen har ansvar for tilgrensede områder medfører at ulike regelverk kommer inn. Et eksempel på dette er politivedtektene for Bergen sentrum der trafikketaten har myndighet til å ilegge bøter. BIR kan håndheve og kreve kostnadsdekning for utgifter knyttet til forsøpling rundt returpunkter, hyttepunkter, samlingsplasser for beholdere og containere, samt bossuganlegg og andre hente- og leveringssteder.